

Rudolf Rasch

Duizend brieven over muziek van, aan en rond
Constantijn Huygens

1631

Verwijzingen naar deze tekst graag op de volgende manier:
Rudolf Rasch, Duizend brieven over muziek van, aan en rond Constantijn Huygens: 1631
<https://huygens-muziekbrieven.sites.uu.nl/>
Voor opmerkingen, suggesties, aanvullingen en correcties: r.a.rasch@uu.nl
© Rudolf Rasch, Utrecht/Houten, 2018
27 juli 2018

CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)
AAN MARY WOODHOUSE [LONDEN]
12 FEBRUARI 1631
577

Antwoord op een verloren gegane brief van Mary Woodhouse van januari 1631.

Samenvatting: Huygens uit zijn blijdschap dat de goede relatie tussen hem en Mary Woodhouse, echtgenote van Robert Killigrew, weer hersteld is. Hij roept Gaultier aan als getuige van zijn goede bedoelingen.

Over een antwoord door Mary Woodhouse is niets bekend.

Primaire bron: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLIX, dl. 1, p. 419: afschrift (autograaf).

Vroegere uitgave: Worp 1, nr. 577, p. 310: volledig.

Namen: Jacques Gaultier.

Transcriptie

Copie.

To the Lady Mary Killigrew.
12 February 1631, *Manu extemporaneâ*.

Madam,

Peace and prosperitie be upon you and yours for ever, since Reason hath gotten her ancient possession of your heart, and Peace found againe the way between Your Ladyship and me, so that at last without miracle a Spaniard and a Hollander doe partake equally in the blessing of England, but that the one hath beene prevented by the other by a few weekes. God is my witnesse: I did never forfeit your friendship, but yet, since you could find in your heart to punish me with the privation of it, and in your noble discretion againe, to restore it kindly, I will take it from Your Ladyship not as one gift twice given, but as a double present, once given and once againe, and never deserved.

Honest Gaultier, but now departed, to whom I made my just complaints of your late rigours against my innocence, undertook fervently the defense of my cause, by what he had had occasion to learne of my inclination toward strangers. I am gladd you would save him the paines. And now, even as yourself, I do entreate you this night being past as all things of the world doe. Lett me never think or speake againe of the saddest darknesse of it. Let us be children of light, and exercise such works as become then, Peace and Love above all. In this resolution, on my side, I do kiss your noble hands, holding them to be blessed as the feet are of those that do announce peace, and so, wishing to you and yours againe God's everlasting peace, I rest, as ever I was,

your most humble and assured servant,
C.H.

Vertaling

Aan mevrouw [Mary] Killigrew [geboren Woodhouse].
12 februari 1631, in één adem geschreven.

Mevrouw,

¹Vrede en voorspoed wens ik u en de uwen voor altijd, omdat de Rede in uw hart weer als vanouds de overhand heeft gekregen, en andermaal vrede kon bestaan tussen u en mij, zodat uiteindelijk zonder wonderen een Spanjaard en een Hollander gelijkelijk deel hebben aan Englands zegen, behalve dat de een de ander een paar weken voor was. God is mijn getuige: nooit verloochende ik uw vriendschap, maar, omdat uw gemoed u zover bracht mij te straffen met de beëindiging ervan, en die door uw edel oordeel, weer te herstellen, daarom zal ik die, Mevrouw, van u niet aannemen als één geschenk dat twee keer gegeven werd, maar als een dubbel geschenk, eens en andermaal gegeven, maar niet verdiend.

De goede [Jacques] Gaultier, die nu vertrokken is, tegenover wie ik mij over uw strenge optreden, terwijl ik onschuldig was, heb beklagd, heeft met grote inzet de verdediging van mijn zaak op zich genomen, waarbij hij gelegenheid had om kennis te maken met de manier waarop ik met vreemdelingen omga. Ik zou blij zijn als u hem de problemen zou besparen. En nu vraag ik u, zoals ook u dat wilt, of deze nacht is geweken, zoals alles voorbijgaat. Laat u mij nooit meer denken aan, of spreken over de zo droeve duisternis ervan. Laat ons kinderen van het licht zijn, en laat onze daden zo zijn dat ze vooral vrede en liefde bewerkstelligen. Nadat ik voor mezelf tot deze slotsom ben gekomen, kus ik uw edele handen, die in mijn ogen evenzeer gezegend zijn als de voeten van hen die vrede verkondigen, en aldus blijf ik, nadat ik u en de uwen wederom Gods eeuwigdurende zegen heb gewenst, zoals ik altijd ben geweest,

[mevrouw,]

uw nederige en getrouwe dienaar
Constantijn Huygens.

---

1. De onderhavige brief is de afsluiting van een brouille tussen Mary Woodhouse en Constantijn Huygens, veroorzaakt door de problemen rond Mary's zoon Charles Killigrew. Deze verbleef in de Republiek in 1624 en 1629, o.m. als page van Frederik Hendrik; Huygens zou hem enigszins begeleiden. Maar Charles onttrok zich aan die begeleiding, en kwam in Rotterdam te overlijden in 1629. Lady Killigrew gaf aanvankelijk Huygens de schuld hiervan. Deze ontkende pertinent; zie de brieven aan Robert Killigrew en aan Mary Woodhouse van begin december 1630 (Worp 1, nr. 566, p. 305-307 en nr. 567, p. 307).

CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG | [BERGEN-OP-ZOOM])

AAN EDWARD CECIL [LONDEN]

5 NOVEMBER 1631

642

Brieven van Cecil aan Huygens van 21 juni/1 juli 1631 (Worp 1, nr. 572a, p. 309) en 27 juli/6 augustus 1631 (Worp 1, nr. 621, pp. 325-326) zijn geschreven vanuit Heusden, een brief van 23 augustus/2 september 1631 (Worp 1, nr. 629, p. 329; een aanbevelingsbrief voor de brenger ervan, de onderbetaalde wagenmeester van Cecils regiment) vanuit Rotterdam. Uit de laatstgenoemde brief blijkt dat Cecil Huygens kort daarvoor had gesproken; dat kan in augustus 1631 geweest zijn, toen Huygens veel te Drunen verbleef, niet ver van Heusden.

Samenvatting: Huygens schrijft naar aanleiding van de problemen rond Cecils huis (dat is afgebrand). Aan het einde wijst hij op de marsen die hij voor Cecil heeft bijgesloten. De trompetsignalen zal hij nog proberen te bemachtigen.

Bijlage: marsen.

Door Huygens aan Colepepper ter bezorging meegegeven. Beantwoord door Cecil op 10 februari 1632 (657A).

Plaats: Al zette Huygens Den Haag aan het einde van de brief, hij was op 5 november 1631 nog te Bergen-op-Zoom. Zijn handelwijze is zeker ingegeven door de wens Cecil diens antwoord naar Den Haag te laten sturen.

Primaire bron: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLIX, dl. 1, pp. 437-438: afschrift (apograaf).

Vroegere uitgaven: Jonckbloet 1882, nr. 5, p. 4: fragment (<Monsieur, je vous prie ... leur vie musicale. A La Haye.>).

— Worp 1, nr. 642, p. 333: fragment (<Monsieur, je vous prie ... leur vie musicale. A La Haye.>), rest samengevat.

Namen: Thomas Colepepper; Albert Joachimi; Frederik Hendrik; Maurits; Adriaan Pauw.

Plaats: Engeland.

Glossarium: marche (mars); musical (muzikaal); musicien (musicus); trompette (trompet).

Transcriptie

¹Cecyll.

5 Novembre 1631.

Monsieur,

Son Excellence m'ayant commandé de parler au Sieur Pensionnaire Pau sur le sujet de l'affaire de vostre maison bruslée, j'ay embrassé aveq ce que je doibs d'affection cette opportunité de vous rendre les devoirs de mon très-humble service, et vous supplie de me permettre, sur les erres, de vous dire qu'à mon avis il vous importe de presser l'issue de cet affaire, qui dans les changemens ordinaires et journaliers du gouvernement de cet Estat rencontre tous les jours autant de constructions nouvelles que d'humeurs et à la longue s'attiédroit, en sorte qu'il seroit difficile d'en reschauffer l'expédition. Une autre considération de cette presse est que je m'advise de ²certain deniers à recevoir pour cet Estat en Angleterre, desquels il seroit bien moins difficile de laisser rabattre quelque somme raisonnable qu'estant le tout transporté pardeça, en remettre autant hors de mez mains, qui sont si occupées à en remplir tant d'autres nécessitences. Après ces spéculations, Monsieur, j'en ay ouvert quelques autres à Sieur Thomas Colpepyr, desquelles je croy qu'il vous informera par le menu, toutes tendant à ce que, faisant un peu modérer à la raison l'estimation que j'ay veue entre ses mains, il vous plaise nous donner matière et apparence de pouvoir travailler à votre

---

1. Naam geadresseerde en datering autograaf.

2. <certain> autografe correctie.

contentement durant l'opportunité susdite, laquelle peut-estre ne reviendroit pas au premier jour. ³J'ay veu qu'autrefois, estimation ayant esté faite en gros de ce que vostre maison pouvoit avoir cousté en murailles de brique, cela n'arrivoit pas à la moitié de l'estimation qu'on donne à vostre seul frontispice, dont la taxe certes va hors de mesure, selon que nous en cognoissons pardeça. Mais je ne veux point entrer en cette particularité. Si à cela tenoit, il seroit bien aise, Monsieur, que de par vous et Monsieur ⁴l'Ambassadeur Joachimi il se fist une taxation indifférente par des maistres-massons (car l'ouvrage de brique estant prisé, il est bien ayse d'en calculer le reste). Mais à mon petit advis, s'il vous plaisoit autoriser Monsieur Colpepyr sous main de tascher à faire monter ces Messieurs icy un peu pardessus la somme des 12000 francs desjà offerte, je pense qu'on pourroit trouver moyen | 438 | de le seconder en sorte que son travail ne réussiroit de tout inutile, et c'est à quoy je m'offre avec toute sorte de zèle, vous suppliant ⁵de croire que, n'ayant interest du monde en cet affaire que celuy de la considération de vostre service, je n'y poursuis autre chose que l'honneur de pouvoir estre trouvé ⁶d'effect tel que je suis véritablement, ⁷c'est,

Monsieur,

[etc.]

Monsieur, je vous prie de recevoir joint à ceste la copie des marches, corrigée par un grand musicien de ces païs, au commandement de feu Monseigneur le Prince d'Oreng. Je fay debvoir de recouvrer celles de la trompette avec tout ce que je puis de diligence. Mais ceux dont j'en ay la promesse sont légers comme le vent qu'ilz soufflent pour gagner leur vie musicale. A La ⁸Haye, etc.

Vertaling

Aan [de heer Edward] Cecil.
5 november 1631.

Mijnheer,

Aangezien Zijne ⁹Excellentie mij heeft opgedragen om te spreken met mijnheer de pensionaris [Adriaan Pauw over de zaak van uw afgebrande ¹⁰huis, heb ik deze gelegenheid met beide handen aangegrepen om u van dienst te kunnen zijn, en ik verzoek u mij, met uw welnemen, toe te staan dat ik u aanraad aan te dringen op de afhandeling van deze zaak, die bij de gewone en dagelijkse koerswisselingen van het bestuur van deze staat voortdurend op evenveel nieuwe bepalingen als meningen zal stuiten en op de lange duur uit de aandacht zou verdwijnen, zodat het dan moeilijk zou zijn de aanpak ervan opnieuw onder de aandacht te brengen. Een andere reden voor deze druk is dat ik verwacht bepaalde betalingen voor deze staat uit Engeland te ontvangen, waarbij het minder moeilijk zou zijn een redelijke som daarvan te laten aftrekken dan, wanneer het geheel [al] hierheen is overgebracht, een gedeelte ervan terug te laten brengen uit mijn handen, die zo bezig zijn er andere noodzakelijkheden mee te voldoen. Naast deze overwegingen, mijnheer, heb ik er nog enkele andere laten weten aan de heer Thomas Colepepper, die hij u geloof ik in detail zal

---

3. <J'ay veu> autograaf.

4. <l'Ambassadeur> autograaf.

5. <de> autograaf.

6. <effert>.

7. <c'est> autograaf.

8. <Haye, etc.> autograaf.

9. Prins Frederik Hendrik.

10. De kwestie rond Cecils afgebrande huis is het onderwerp van brief aan Huygens van 6 augustus 1631. Het gaat om een huis aan de Strand te Londen dat Cecil bezat en dat verhuurd was aan de Staatse gezant te Londen. Op 19 november 1628 werd het huis door onachtzaamheid van een van de dienstboden door brand geheel verwoest; Cecil wilde (vanzelfsprekend) vergoeding van de Staten Generaal.

overbrengen, die er allemaal op neerkomen dat u, door de schatting die ik in zijn handen heb gezien naar reden wat te matigen, ons de gelegenheid geeft naar uw voldoening te werk te gaan bij het optreden van de genoemde gelegenheid, die zich misschien niet zo snel weer zal voordoen. Ik heb gezien dat een eerdere globale schatting van wat uw huis kan hebben gekost aan metselwerk nog niet de helft was van wat u nu voor uw voorgevel opgeeft, waarvan de schatting stellig veel te hoog is, voorzover wij dat hier kunnen beoordelen. Maar ik wil niet op dit detail ingaan. Als het ervan afhing, mijnheer, zou het het beste zijn als er van de zijde van u en mijnheer de ambassadeur [Albert] Joachimi een onafhankelijke taxatie van meester-metselaars zou zijn (want als de kosten van het metselwerk zijn vastgesteld, is het eenvoudig de rest te berekenen). Maar naar mijn bescheiden mening, als u de heer Colepepper wilt machtigen om onderhands te proberen deze heren hier een beetje te laten gaan boven de som van 12000 francs die al geboden is, denk ik dat het mogelijk moet zijn om hem te helpen, zodat zijn werk niet helemaal voor niets zal zijn, en daartoe bied ik mijzelf aan met al mijn toewijding, waarbij ik u vraag te geloven dat ik, omdat ik in deze zaak geen enkel ander belang heb dan u van dienst te zijn, geen ander doel zal nastreven dan inderdaad te worden bevonden te kunnen worden genoemd, enz.

mijnheer,

[enz.]

Mijnheer, ik verzoek u het afschrift van de ¹¹marsen te ontvangen, hierbij ingesloten, gecorrigeerd door een groot ¹²musicus van dit land, in opdracht van wijlen mijnheer de ¹³prins van Oranje. Ik doe mijn uiterste best om ook de trompetsignalen zo spoedig mogelijk te pakken te krijgen. Maar zij die ze mij hebben beloofd zijn net zo vluchtig als de wind die ze blazen om hun muzikale brood mee te verdienen. Te Den Haag.

---

11. De kwestie van de marsen is niet te vinden in vroegere brieven van Cecil aan Huygens. Het vermoeden is gerechtvaardigd dat deze zaak tijdens een persoonlijk onderhoud van de heren aan de orde is geweest.

12. Het is niet duidelijk wie hier wordt bedoeld.

13. Prins Maurits.
